

חק לישראל – פרשת בהעלותך ליל שישי

תורה – במדבר פרק ט'

(א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִיית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר: (א) וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמִדְבַר דְּסִינִי בַשְּׂמָא תְּגִיתָא לְמַפְקֵהוֹן מֵאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם בְּיַרְחָא קְדָמָא לְמִימְרָא:

(ב) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּמוֹעֵדוֹ: (ב) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּמוֹעֵדוֹ: (ב) וַיַּעֲבְדוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת פֶּסְחָא בְּזִמְנִיָּה:

(ג) בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרֵבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֵדוֹ כְּכֹל חֻקֹּתָיו וְכָכֵל מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: (ג) בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרֵבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֵדוֹ כְּכֹל חֻקֹּתָיו וְכָכֵל מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: (ג) בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרָא יוֹמָא בְּיַרְחָא הַדִּין בֵּין שְׁמַשְׂיָא תַּעֲבְדוּן יַתִּיָּה בְּזִמְנִיָּה כְּכֹל גְּזֵרֵתִיָּה וְכָכֵל דְּחֻזִי לִיָּה תַּעֲבְדוּן יַתִּיָּה:

(ד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂת הַפֶּסַח: (ד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂת הַפֶּסַח: (ד) וּמִלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַבְד פֶּסְחָא:

(ה) וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים בְּמִדְבַר סִינִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כִּן עָשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ה) וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים בְּמִדְבַר סִינִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כִּן עָשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ה) וַעֲבְדוּ יַת פֶּסְחָא בְּנִסָּן בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בֵּין שְׁמַשְׂיָא בְּמִדְבַר דְּסִינִי כְּכֹל דִּי פִקִּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה כִּן עֲבְדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ו) וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לַפְּנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: (ו) וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לַפְּנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: (ו) וְהוּוּ גְּבַרְיָא דִּי הוּוּ מְסַאֲבִין לְטַמֵּי נַפְשָׁא דְאַנְשָׂא וְלֹא יָכְלוּ לְמַעַבְד פֶּסְחָא בַּיּוֹמָא הַהוּא וַקְרִיבוּ קְדָם מֹשֶׁה וְקְדָם אַהֲרֹן בַּיּוֹמָא הַהוּא:

(ז) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קָרְבַּן יְהוָה בְּמוֹעֵדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ז) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קָרְבַּן יְהוָה בְּמוֹעֵדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ז) וַאֲמַרוּ גְּבַרְיָא הָאֲנָוֹן לִיָּה אֲנַחְנָא מְסַאֲבִין לְטַמֵּי נַפְשָׁא דְאַנְשָׂא לָמָּה נִתְמַנַּע בְּדִיל דְּלֹא לְקַרְבָּא יַת קְרַבְנָא דְיְיָ בְּזִמְנִיָּה בְּגוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ח) וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמִדוּ וְאַשְׁמְעָה מַה יַּעֲזֶה יְהוָה לָכֶם: (ח) וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמִדוּ וְאַשְׁמְעָה מַה יַּעֲזֶה יְהוָה לָכֶם: (ח) וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אוֹרִיבוּ עַד דְּאַשְׁמַע מַה דְּאַתְּפַקֵּד קְדָם יְיָ עַל דִּילְכוֹן:

(ט) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ט) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ט) וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָא:

(י) דַּבַּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טְמֵא לְנַפְשׁ אוּ בְּדַרְדְּרָה רְחֻקָה לָכֶם אוּ לְדַרְתִּיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה: (י) דַּבַּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טְמֵא לְנַפְשׁ אוּ בְּדַרְדְּרָה רְחֻקָה לָכֶם אוּ לְדַרְתִּיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה: (י) מִלַּל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימְרָא גְּבַר גְּבַר אַרְיָ יְהִי מְסַאֲב לְטַמֵּי נַפְשָׁא דְאַנְשָׂא אוּ בְּאַרְחָא רְחֻקָא לָכוֹן אוּ לְדַרְכִּיכוֹן וַיַּעֲבְד פֶּסְחָא קְדָם יְיָ:

חק לישראל – פרשת בהעלותך ליל שישי

(יא) בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אתו על מצות ומררים יאכלהו: (יא) בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אתו על מצות ומררים יאכלהו: (יא) בירחא תנגנא בארבעת עשרא יומא בין שמיאי יעברון יתיה על פטיר ומררין ייכלניה:

(יב) לא ישאירו ממנו עד בקר ועצם לא ישברו בו ככל חקת הפסח יעשו אתו: (יב) לא ישאירו ממנו עד בקר ועצם לא ישברו בו ככל חקת הפסח יעשו אתו: (יב) לא ישאירו מניה עד צפרא וגרמא לא יתברון ביה ככל גזרת פסחא יעברון יתיה:

(יג) והאיש אשר הוא טהור ובדרו לא היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי קרבן יהוה לא הקריב במערו חטאו ישא האיש ההוא: (יג) והאיש אשר הוא טהור ובדרו לא היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי קרבן יהוה לא הקריב במערו חטאו ישא האיש ההוא: (יג) וגברא דהוא דכי ובארח לא הוה ויתמנע למעבר פסחא וישתעי אנשא ההוא מעמיה ארי קרבנא דין לא קריב בזמניה חוביה יקבל גברא ההוא:

(יד) וכי יגור אתכם גר ועשה פסח ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו בן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר ולאזרח הארץ: (יד) וכי יגור אתכם גר ועשה פסח ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו בן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר ולאזרח הארץ: (יד) וארי יתגיר עמכו גירא ויעבר פסחא קדם יי בגזרת פסחא וכדחוי ליה כו יעבר קומא חד יהי לכוו ולגירא ולציבא דארעא:

(טו) וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר: (טו) וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר: (טו) וביומא דאתקם ית משכנא חפא עננא ית משכנא למשכנא דסהדותא וברמשא הוה על משכנא כחזו אשתא עד צפרא:

(טז) בן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה: (טז) בן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה: (טז) בן הוה תדירא עננא חפי ליה וחזו אשתא בליליא:

(יז) ולפי העלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל: (יז) ולפי העלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל: (יז) ולפום אסתלקות עננא מעלוי משכנא ובתר כו נטליו בני ישראל ובאתרא דשרי תמן עננא תמן שרו בני ישראל:

(יח) על פי יהוה יסעו בני ישראל ועל פי יהוה יחנו כל ימי אשר ישכן הענן על המשכן יחנו: (יח) על פי יהוה יסעו בני ישראל ועל פי יהוה יחנו כל ימי אשר שרי עננא על משכנא שרו:

(יט) ובהאריך הענן על המשכן ימים רבים ושמרו בני ישראל את משמרת יהוה ולא יסעו: (יט) ובהאריך הענן על המשכן ימים רבים ושמרו בני ישראל את משמרת יהוה ולא יסעו: (יט) ובאזרכות עננא על משכנא יומין סגיאין וישרון בני ישראל ית מסרת מימרא דין ולא נטליו:

(כ) ויש אשר יהיה הענן על המשכן על פי יהוה יחנו ועל פי יהוה יסעו: (כ) ויש אשר יהיה הענן על המשכן על פי יהוה יחנו ועל פי יהוה יסעו: (כ) ואית די הוה עננא יומי דמגין על משכנא על מימרא דין שרו ועל מימרא דין נטליו:

חק לישראל – פרשת בהעלותך ליל שישי

(כא) וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִיָּה הָעֵנָן מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר וְנִעְלָה הָעֵנָן בְּבֹקֶר וְנָסְעוּ אוֹ יוֹמָם וְלֵילָה וְנִעְלָה הָעֵנָן וְנָסְעוּ: (כא) וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִיָּה הָעֵנָן מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר וְנִעְלָה הָעֵנָן בְּבֹקֶר וְנָסְעוּ אוֹ יוֹמָם וְלֵילָה וְנִעְלָה הָעֵנָן וְנָסְעוּ: (כא) וַאֲיֵת דֵּי הָיָה עֲנָנָא מִרְמָשָׁא עַד (נ"א, וְעַד) צִפְרָא וּמִסְתַּלַּק עֲנָנָא בְּצִפְרָא וְנִטְלִין אוֹ יוֹמָם וְלֵילָה וּמִסְתַּלַּק עֲנָנָא וְנִטְלִין:

(כב) אוֹ יוֹמָם אוֹ חֹדֶשׁ אוֹ יָמִים בְּהָאָרֶץ הָעֵנָן עַל הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עֲלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְעוּ וּבְהִעָלְתוּ יִסְעוּ: (כב) אוֹ יָמִים אוֹ חֹדֶשׁ אוֹ יָמִים בְּהָאָרֶץ הָעֵנָן עַל הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עֲלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְעוּ וּבְהִעָלְתוּ יִסְעוּ: (כב) אוֹ תַרְוִין יוֹמִין אוֹ יָרְחָא אוֹ עַדן בְּעֵדן בְּאֹרְכוֹת עֲנָנָא עַל מִשְׁכְּנָא לְמִשְׁרֵי עֲלוּהֵי שְׁדוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא נִטְלִין וּבְאִסְתַּלְקוּתֵיהּ נִטְלִין:

(כג) עַל פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל פִּי יְהוָה יִסְעוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי יְהוָה שְׁמַרוּ עַל פִּי יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה: (כג) עַל פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל פִּי יְהוָה יִסְעוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי יְהוָה שְׁמַרוּ עַל פִּי יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה: (כג) עַל מִימְרָא דִּי שְׁדוֹן וְעַל מִימְרָא דִּי נִטְלִין יַת מִסְתַּת מִימְרָא דִּי נִטְרִין עַל מִימְרָא דִּי בִידָא דְמֹשֶׁה:

י (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (א) וּמִלֵּיל יְיָ עַם מֹשֶׁה לְמִימְרָא:

(ב) עֲשֵׂה לָךְ שְׁתֵּי חֲצוּצֹת פְּסָף מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לָךְ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע אֶת הַמַּחֲנֹת: (ב) עֲשֵׂה לָךְ שְׁתֵּי חֲצוּצֹת פְּסָף מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לָךְ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע אֶת הַמַּחֲנֹת: (ב) עֲבִיד לָךְ תַּרְתִּין חֲצוּצֹת דְּכֶסֶף נְגִיד תַּעֲבִיד יַתְהוֹן וַיְהוֹן לָךְ לְעֵרְעָא (נ"א, לְאֵרְעָא) כְּנִשְׁתָּא וּלְאִשְׁלָא יַת מִשְׁרֵיָתָא:

(ג) וַתִּקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֵלֶיךָ כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ג) וַתִּקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֵלֶיךָ כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ג) וַתִּקְעוּן בָּהוֹן וַיִּזְדַּמְנוּן לְוַתְּךָ כָּל כְּנִשְׁתָּא לְתַרְעֵ מִשְׁכָּן זְמַנָּא:

רש"י

ה' אלא כששמע פרשת מועדים מסיני אמר להם וחזר והזהירם בשעת מעשה:

(ו) לפני משה ולפני אהרן – (ספרי) כששניהם יושבין בבית המדרש באו ושאלוהו ולא יתכן לומר זה אחר זה שאם משה לא היה יודע אהרן מנין לו:

(ז) למה נגרע – (סס) אמר להם אין קדשים קרבים בטומאה אמרו לו יזרק הדם עלינו ככהנים טהורים ויאכל הבשר לטמאים (ס"א) לטהורים כ"ג רא"ס) אמר להם עמדו ואשמעה כחלמיד המוצטח לשמוע מפי רבו – אשרי ילוד אשה שכך מוצטח שכל זמן שהיה רואה היה מדבר עם השכינה (סנהדרין פ"ק) וראויה היתה פרשה זו להאמר ע"י משה כשאר כל התורה כולה אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן שמגלגלין זכות ע"י זכאי:

(י) או בדרך רחקה – נקוד עליו לומר לא שרחוקה ודאי אלא שהיה חוץ לאסקופת

(א) בחדש הראשון – פרשה שצראש הספר לא נאמרה עד אייר למדת (פסחים פ"ק ספרי) שאין סדר מוקדם ומאוחר בתורה ולמה לא פתח בזו מפני שהוא גנותן של ישראל שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד:

(ב) במועדו – (סס) אף בשבת במועדו אף בטומאה:

(ג) ככל חקתיו – אלו מצות שצגופו שה תמים זכר בן שנה: וככל משפטיו – אלו מצות שעל גופו ממקום אחר כגון שבעת ימים למזה ולביעור חמץ. (ס"א) מצות שצגופו. שה תמים זכר בן שנה. שעל גופו. ללי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו. שחוז לגופו. מזה וביעור חמץ):

(ד) וידבר משה וגו' – (ספרי) מה ת"ל והלא כבר נאמר (ויקרא כג) וידבר משה את מועדי

חק לישראל – פרשת בהעלותך ליל שישי

חונים עמוד הענן מתמר ועולה ונמשך על גבי בני יהודה כמין סוכה ולא היה נפרש עד שמשה אומר שובה ה' רצבות אלפי ישראל הוא אומר ע"פ ה' וביד משה:
(כ) ויש – כלו' ופעמים: ימים מספר – ימים מועטים:
(כז) או ימים. שנה כמו (ויקרא כה) ימים תהיה גאולתו:
(צ) עשה לך – (שיהיו תוקעין לפניך כמלך ויהי ציפורון מלך): עשה לך – משלך (עשה לך אתה עושה ומשתמש בהם ולא אחר): למקרא העדה – כשתראה לדבר עם הסנהדרין ושאר העם ותקראם לאסוף אליך תקראם ע"י חז"ל: ולמסע את המחנות – בשעת סלוק מסעות תתקעו בהם לסימן נמלאת אתה אומר ע"פ שלשה היו נוסעים ע"פ הקב"ה וע"פ משה ועל פי חז"ל: מקשה – מהעשת תעשה בהקשת הקורנס:
(ג) ותקעו בהן – בשתייהן והוא סימן למקרא העדה שנא' ונועדו אליך כל העדה אל פתח אהל מועד:

העזרה כל זמן שחיטה. פסח שני מלה וחמץ עמו צבית ואין שם יו"ט ואין איסור חמץ אלא עמו באכילתו:
(יד) וכי יגור אתכם גר ועשה פסח – (פסחים גג. ספרי) יכול כל המתגייר יעשה פסח מיד ת"ל חקה אחת וגו' אלא כך משמעו וכי יגור אתכם גר וצא עת לעשות פסח עם חזיריו כחקה וכמשפט יעשה:
(טו) המשכן לאהל העדת – המשכן העשוי להיות אהל ללוחות העדות: יהיה על המשכן – כמו הוה על המשכן וכן כל לשון הפרשה:
(יז) העלות הענן – כתרומתו אסתלקות וכן ונעלה הענן ולא יתכן לכתוב ולפי עלות הענן ועלה הענן שאין זה לשון סלוק אלא נמוח ועלייה כמו (מלכים יח) והנה עב קטנה ככף איש עולה מים:
(יח) על פי ה' יסעו – שנינו במלאכת המשכן כיון שהיו ישראל נוסעים היה עמוד הענן מתקפל ונמשך על גבי בני יהודה כמין קורה תקעו והריעו ותקעו ולא היה מהלך עד שמשה אומר קומה ה' ונסע דגל מחנה יהודה זו בספרי: ועל פי ה' יחנו – כיון שהיו ישראל

לע"נ

זאב וזיים בן שורה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת ראל, צדיקה בת שרה ז"ל.